

вчителів, а успішність навчального процесу залежить від того, наскільки аргументовано, доцільно і майстерно він застосовує конкретні методи і засоби навчання.

Список використаних джерел

1. Концепція НУШ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>. – Назва з екрану.
2. Плешаков А.А. Екологічні проблеми і початкова школа / А.А.Плешаков // Початкова школа. – 2001. – № 5. – С. 2-8.
3. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF>. – Назва з екрану.

Шевчук Л.М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України

ДО ПИТАННЯ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ РОБОТИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НАД ТЕКСТОМ: СПЕЦИФІКА СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ РІЗНОГО ТЕМПУ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Для сучасного світу характерна необхідність здобуття кожним здобувачем високоякісної освіти відповідно до її здібностей і задатків. Варто наголосити, що формування умінь роботи із текстовою інформацією є надзвичайно важливим як для школярів із відповідним талантом, так і для усіх учнів, адже добір, опрацювання, створення текстів є важливою умовою для розвитку особистості на засадах компетентнісного підходу, вдосконалення значної кількості умінь і навичок.

На нашу думку, оптимальне формування в учнів умінь роботи із текстовою інформацією можливе завдяки систематичному застосуванню в освітньому процесі початкової школи відповідного диференційованого навчання. Одним із його видів є здійснення школярами навчальної діяльності у різному темпі. Розглянемо детальніше як це можливо здійснювати на практиці.

Прикладом дієвого способу організації роботи молодших школярів над текстом у різному темпі є аналогічна діяльність учнів під час занять курсу за вибором відповідно до навчальної програми «Читаємо. Розуміємо. Творимо» (автор Шевчук Л.М.), впровадження якої можливе у 1 класі або у 2 класі (залежно від специфіки класу).

Ми радимо застосовувати індивідуальний темп виконання кожним школярем системи завдань. У рамках курсу за вибором молодші школярі працюють над системою вправ і завдань в умовах систематичної індивідуальної, періодичної парної роботи, епізодичної групової та фрагментарної фронтальної роботи. У разі збігу темпу засвоєння начального матеріалу (що призводить до опрацювання однакових текстів і виконання однакових завдань) школярі можуть працювати над текстом у парах або групах, виконувати завдання за власним вибором. Зрозуміло, що самостійне індивідуальне виконання завдань найбільш доступне для учнів із високим рівнем навчальних досягнень, у парах або групах – із високим або достатнім рівнем

навчальних досягнень. Під час групової (парної) роботи школярі із низьким рівнем навчальних досягнень можуть брати активну участь у виконанні нескладних завдань або важчі завдання виконувати із допомогою інших учнів. Водночас, (у випадку необхідності), учитель має можливість для надання допомоги школярам, працюючи з ними індивідуально.

Перехід від фронтальної колективної роботи у групах (парах) до самостійної індивідуальної роботи учнів здійснюється поступово (залежно від ступеня формування читацьких умінь, оволодіння ними механізмом виконання завдань тощо).

Варто зазначити, що педагог виконує роль організатора й консультанта та веде облік результатів навчальної роботи школярів у спеціальному журналі із даними: № з/п, П.І.П., дата. Так як школярі можуть працювати над різними текстами, вчитель записує навпроти прізвища кожного учня автора і назву опрацьованого тексту.

Важливим питанням для диференційованої роботи учнів початкових класів із створенням умов для індивідуального темпу навчальної діяльності є забезпечення школярів дидактичними матеріалами. Зазначимо, що відповідно до навчальної програми для учнів 2-4 класів (1-4 класів) «Читаємо. Розуміємо. Творимо» (автор Шевчук Л.М.) розроблено серію навчальних посібників:

- для 1 класу – «Мишка-шкряботушка», «Чи добре самому»;
- для 2 класу – «Дарунки із трьох зернин», «Названий батько», «Чому рипить сніжок», «Бабусині хитрощі»;
- для 3 класу – «Горішки від білочки», «Велика таємниця», «Чи мудро збудований світ», «Коник-стрибунець»;
- для 4 класу – «Загублений гаманець», «Знахідка», «Три бажання», «Світлячок».

Результати творчої діяльності школярів доцільно акумулювати та у рамках проекту «Моя книга» (протягом навчання у початковій школі учні створюють власну книгу із записаними, наклеєними, намальованими результатами творчих робіт, власними текстами).

Описаний вище спосіб застосування диференційованої роботи учнів початкових класів над текстами впроваджується закладах загальної середньої освіти України (наприклад, у Старобезрадічівській школі Обухівського району) та може бути використаний у позаурочний час. Разом з тим, запрошуємо усіх бажаючих вчителів початкових класів, методистів до співпраці (контактний e-mail: sh_l_m@ukr.net).

Список використаних джерел

1. Логачевська С.П. Дійти до кожного учня. / за ред. Савченко О.Я. К. : Рад. шк., 1990. 158 с.
2. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах: Посіб. для вчителя. К. : Освіта, 2007. 334 с.
3. Сікорський П.І. Теоретико-методологічні основи диференційованого навчання. Львів : Каменяр, 1998. 196 с.
4. Шевчук Л.М. Від сприймання тексту – до текстотворення (на прикладі застосування симетрично-послідовної технології). *Contemporary innovative and information technologies of social development: educational and legal aspects.* / edited by Aleksander Ostenda, Iryna Ostopolets. Monograph 24. Katowice : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach, 2019. s. 421-428.
5. Шевчук Л.М. Читаємо. Розуміємо. Творимо : навчальна програма курсу за вибором. URL: http://undip.org.ua/news/library/navch_program_detail.php?ID=9285 _____ (дата звернення: 27.09. 2019 р.).